

РІШЕННЯ
разової спеціалізованої вченої ради
про присудження ступеня доктора філософії

Разова спеціалізована вчена рада Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна

(повне найменування закладу вищої освіти (наукової
Міністерства освіти і науки України, м. Харків прийняла рішення
установи), підпорядкування (у родовому відмінку), місто)

про присудження ступеня доктора філософії галузі знань 28 Публічне управління та адміністрування

(галузь знань)

на підставі прилюдного захисту дисертації «Інституціоналізація публічного управління національною безпекою в умовах гібридної війни в Україні» _____

(назва дисертації)

за спеціальністю 281 Публічне управління та адміністрування

(код і найменування спеціальності відповідно до Переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти)

«28» травня 2026 року.

Пуцяліса Єгора Вікторовича 1984 року народження,

(прізвище, ім'я, по батькові (у разі наявності) здобувача)

громадянин України _____,

(назва держави, громадянином якої є здобувач)

освіта вища, в 2021 році закінчив ХарПІ НАДУ при Президентові України

(найменування закладу вищої освіти)

за спеціальністю державне управління

(за дипломом)

Перебуває на службі у збройних силах України

(посада)

(місце основної роботи, відомче підпорядкування, місто)

Дисертацію виконано у Харківському національному університеті імені В. Н. Каразіна Навчально-науковий інститут «Інститут державного управління» Міністерства освіти і науки України, м. Харків

(найменування закладу вищої освіти (наукової установи), підпорядкування, місто)

Науковий керівник (керівники) Величко Л.Ю., доктор юридичних наук, професор, завідувач кафедри права, національної безпеки та європейської інтеграції Навчально-наукового інституту «Інститут державного управління» Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна

(прізвище, ім'я, по батькові (у разі наявності), науковий ступінь, вчене звання, місце роботи, посада)

Дисертацію подано у вигляді спеціально підготовленого рукопису українською мовою. Зміст, структура та обсяг дисертації відповідають нормативним вимогам пункту 6 Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 року №44 (зі змінами).

Здобувач має 7 наукових публікацій за темою дисертації, з 4 статті у наукових фахових виданнях України, 3 тези-доповіді (зазначити три наукові публікації):

1. Величко Л. Ю., Пупяліс Є.В. Особливості публічного управління в умовах гібридних війн. *Суспільство та національні інтереси*. 2025. № 6(14). С. 634-647. DOI: [https://doi.org/10.52058/3041-1572-2025-6\(14\)-634-647](https://doi.org/10.52058/3041-1572-2025-6(14)-634-647)

Особистий внесок автора: визначення ключових аспектів впливу гібридних війн на публічне управління.

2. Пупяліс Є.В. Розвиток інституційної спроможності публічного управління у протидії гібридним загрозам національній безпеці. Наукові інновації та передові технології. 2025. № 6(46). С. 253-264. DOI: [https://doi.org/10.52058/2786-5274-2025-6\(46\)-253-264](https://doi.org/10.52058/2786-5274-2025-6(46)-253-264)

3. Пупяліс Є.В. Зарубіжний досвід інституціалізації управління національною безпекою в умовах гібридних загроз: можливості для України. *Національні інтереси України*. № 11(16), 2025. С. 1317-1328. DOI: [https://doi.org/10.52058/3041-1793-2025-11\(16\)-1317-1328](https://doi.org/10.52058/3041-1793-2025-11(16)-1317-1328)

4. Пупяліс Є.В. Концептуальна модель інституціалізації публічного управління національною безпекою в умовах гібридної війни. *Актуальні проблеми державного управління*. 2025. № 2 (67). С. 285-302. DOI: <https://doi.org/10.26565/1684-8489-2025-2-14>

У дискусії взяли участь голова і члени разової спеціалізованої вченої ради та присутні на захисті фахівці:

Офіційний рецензент професор кафедри публічного управління та адміністрування Карпатського національного університету імені Василя Стефаника, доктор наук з державного управління, професор Дегтяра Олега Андрійовича, оцінив роботу позитивно, та висловив наступні зауваження:

1. Концептуальна модель інституціалізації, розроблена автором, містить переконливу описову архітектуру бажаного стану системи, проте недостатньо розкриває механізм переходу від існуючої інституційної конфігурації до запропонованої. Зокрема, відсутнє обґрунтування послідовності та пріоритетності інституційних перетворень, що є критично важливим з огляду на умови тривалого збройного конфлікту та обмеженість управлінських і фінансових ресурсів держави. Дорожня карта поетапного впровадження суттєво посилила б практичне значення розробленої моделі.

2. Семивимірна система критеріїв оцінювання інституційної зрілості є, безперечно, цінним теоретичним внеском, однак у роботі бракує конкретних кількісних індикаторів для кожного з семи вимірів, без яких застосування системи на практиці залишається значною мірою суб'єктивним. Наявність обґрунтованих порогових значень і методики зведеного індексу інституційної зрілості суттєво підвищила б операційність запропонованого інструменту.

3. У компаративному аналізі зарубіжного досвіду автор детально розглядає моделі країн Балтії, Фінляндії та Польщі, проте поза увагою залишається питання специфічних

бар'єрів адаптації цих практик в умовах активного збройного протистояння. Зазначені країни впроваджували реформи в мирних умовах або в умовах лише потенційної загрози, тоді як Україна здійснює інституційні трансформації паралельно з веденням бойових дій, що формує принципово відмінний контекст реформування і заслуговує окремого аналітичного розгляду.

4. Концепція Кодексу національної безпеки України, запропонована в третьому розділі, є науково цікавою та заслуговує позитивної оцінки. Разом з тим вона потребує більш ґрунтовного порівняльно-правового обґрунтування: залишається відкритим питання про переваги кодифікаційного підходу порівняно з альтернативою – вдосконаленням існуючого профільного законодавства, що є реалістичнішим у найближчій перспективі з урахуванням законотворчого навантаження воєнного часу.

Офіційний рецензент **Дунаєв Ігор Володимирович**, доктор наук з державного управління, професор, професор кафедри економічної політики та менеджменту ННІ «Інститут державного управління» Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна позитивно та висловив наступні зауваження:

1. По-перше, при загальному значному обсязі дисертаційної роботи (256 сторінок основного тексту) та значній структурній складності запропонованої концептуальної моделі (чотирнадцять базових принципів, семивимірна система критеріїв інституційної зрілості, багаторівнева архітектура з функціональними кластерами, Національним центром стійкості, Регіональними центрами безпеки та стійкості, мережевою компонентою, інформаційною підсистемою) обсяг ілюстративного матеріалу видається недостатнім. У роботі наведено лише 5 рисунків і 5 таблиць, що утруднює сприйняття складних структурно-функціональних взаємозв'язків. Бажаним є розширення ілюстративного апарату дисертації за рахунок графічного представлення концептуальної моделі інституціалізації, схем взаємодії елементів багаторівневої архітектури, узагальнюючих таблиць порівняльного аналізу зарубіжного досвіду інституціалізації управління національною безпекою в умовах гібридних загроз;

2. По-друге, запропонована автором семивимірна система критеріїв оцінювання інституційної зрілості (структурний, функціональний, нормативний, координаційний, адаптивний, культурний та інтеграційний виміри) є важливим теоретичним внеском, однак у роботі вона представлена переважно на якісному рівні. Доцільним є подальша операціоналізація цієї системи через формування переліку конкретних кількісних та якісних індикаторів за кожним виміром, шкал оцінювання та матриць діагностики, що суттєво посилює практичну застосовність системи та забезпечило її використання як

робочого інструменту інституційного аудиту безпекових структур:

3. По-третє, чотирнадцять базових принципів, на яких базується запропонована концептуальна модель (системна цілісність, адаптивна архітектура, мережецентричність, інформаційна інтеграція, проактивність, розподілена стійкість, інклюзивність, континуальність управління, технологічна інноваційність, стратегічна комунікація, правова легітимність, безперервне навчання, економічна ефективність та ін.), розкрито у роботі досить детально, однак вони подані як рівнозначний перелік. Бажаним є їх подальше структурування за рівнями (базові – похідні – інструментальні), виявлення ієрархічних та функціональних взаємозв'язків між принципами, що сприяло б формуванню більш цілісного системного бачення моделі та її практичному застосуванню;

4. По-четверте, у третьому розділі запропоновано цілісну цільову архітектуру системи публічного управління національною безпекою, а автор слушно зауважує, що найбільш динамічні інституційні зміни відбувалися в Україні саме у періоди загострення конфлікту, які відкривали «вікно можливостей» для реформ. Водночас запропоновані перетворення подано переважно як кінцевий цільовий стан без структурованої поетапної дорожньої карти — визначення послідовності та пріоритетності заходів, перехідних механізмів, розмежування того, що може бути реалізовано в умовах активних бойових дій, а що — на етапі післявоєнного відновлення. Бажаною є розробка поетапного плану інституційної трансформації з виокремленням короткострокового, середньострокового та довгострокового горизонтів, що суттєво підвищило б практичну застосовність запропонованої моделі.

Офіційний опонент Мельниченко Олександр Анатолійович, доктор наук з державного управління, професор, професор кафедри громадського здоров'я та управління охороною здоров'я, Харківський національний медичний університет, Міністерство охорони здоров'я України оцінив роботу позитивно та висловив наступні зауваження:

1. Дисертаційне дослідження оперує низкою концептуально близьких термінологічних пар, які подекуди вживаються як взаємозамінні без попередньо встановленого розмежування: «воєнна» і «військова» агресія, «гібридна війна» і «гібридна агресія», «державна» і «національна» безпека, «інститути» і «інституції», «виміри» і «сектори» безпеки. Між тим кожна з цих пар несе відмінне теоретичне навантаження: вибір між «державною» та «національною» безпекою визначає суб'єктний склад і межі системи управління; розрізнення «інститутів» та «інституцій» є ключовим у неінституціональній теорії, на яку спирається дослідження. Більш чітка ієрархія понятійного апарату, зафіксована вже в теоретичному розділі, посилила б концептуальну

узгодженість усієї роботи.

2. У першому розділі, що визначається автором як «теоретико-методологічні засади», методологічний блок значно поступається теоретичному за обсягом і детальністю розробки. Застосовані методи – інституційний аналіз, компаративний аналіз, моделювання, SWOT-аналіз, сценарне прогнозування – задекларовані у вступі та спорадично згадуються в тексті, проте їх гносеологічне обґрунтування та взаємозв'язок у межах єдиного методологічного дизайну не розкриті систематично. Зокрема, залишається невизначеним питання про те, яким чином методологія сценарного прогнозування та метод моделювання узгоджуються між собою при розробці концептуальної моделі у третьому розділі. Більш розгорнуте обґрунтування методологічного апарату посилило б доказову базу отриманих результатів.

3. Запропонована концептуальна модель інституціалізації публічного управління національною безпекою акцентує переважно на силовому-безпековому та кібернетичному вимірах гібридної війни. Водночас гібридні загрози цілеспрямовано експлуатують уразливості несилових складових національної безпеки – економічної, енергетичної, продовольчої, гуманітарної, соціальної, – а інституційні механізми управління цими складовими у пропонованій моделі залишаються менш розробленими. Крім того, модель орієнтована переважно на умови активного збройного конфлікту, тоді як інституційний перехід до режиму постконфліктного відновлення при одночасному збереженні та еволюції гібридних загроз становить самостійне управлінське завдання, що потребує концептуального осмислення в рамках запропонованого підходу.

4. У вступі дисертації визначено широке коло вітчизняних і зарубіжних науковців, які зробили істотний внесок у розробку досліджуваної проблематики. Разом з тим значна частина згаданих авторів не представлена в списку використаних джерел, що унеможливорює верифікацію характеру теоретичного діалогу з їхніми позиціями. Розрізнення між номінальним визнанням наукового внеску дослідника і критичним аналізом його концептуальних ідей є принциповим для дисертаційних робіт: без посилань на конкретні праці залишається відкритим питання, яким саме чином ці наукові позиції були враховані при формуванні авторського підходу. Більш виразне розмежування між оглядом поля і власне теоретичним діалогом посилило б концептуальну обґрунтованість першого розділу.

Офіційний рецензент **Білоконь Михайло Вячеславович**, кандидат наук з державного управління, доцент, доцент кафедри права, національної безпеки та європейської інтеграції ННІ «Інститут державного управління» Харківського

національного університету імені В. Н. Каразіна позитивно та висловив наступні зауваження:

1. Обґрунтовуючи потребу в переході від фрагментарного до інтегрованого системного підходу в правовому регулюванні безпеки, автор пропонує масштабну кодифікацію законодавства через розробку та прийняття комплексного Кодексу національної безпеки України. Разом з тим, зважаючи на юридичну природу кодифікованих актів, які традиційно відзначаються високим рівнем жорсткості, консерватизму та надзвичайно складною, тривалою парламентською процедурою внесення змін, виникає питання: яким саме чином можна інституційно забезпечити необхідну високу операційну гнучкість та миттєву швидкість правового реагування на гібридні загрози, що динамічно змінюються? Запропоновані автором інноваційні «сонячні норми» (sunset clauses) та регуляторні пісочниці є цікавими теоретичними рішеннями, проте практичний механізм їх імплементації саме у форматі жорсткого Кодексу потребує значно детальнішого процедурного роз'яснення.

2. Розроблена дисертантом передова організаційна модель передбачає парадигмальний перехід до процесно-орієнтованої структури, що включає створення потужного Інтегрованого командування сил безпеки та оборони з реальними повноваженнями оперативного управління всіма силовими компонентами (армією, поліцією, спецслужбами, прикордонниками) незалежно від їхньої відомчої підпорядкованості. Такий радикальний крок, безумовно, сприятиме подоланню відомчої роз'єднаності під час гострих криз. Однак у роботі недостатньо повно висвітлено, як саме функціонування цієї надпотужної надвідомчої структури буде юридично та практично узгоджуватися з конституційними повноваженнями Президента України як Верховного Головнокомандувача та фундаментальними принципами демократичного цивільного контролю за сектором безпеки та оборони, що є абсолютною вимогою європейських та євроатлантичних стандартів. Існує очевидний ризик надмірної концентрації військово-силових повноважень в єдиному центрі, що об'єктивно потребує формування дуже складних і надійних систем інституційних стримувань і противаг, які варто було б деталізувати.

3. Серед семи запропонованих критеріїв інституційної зрілості автор слушно виокремлює «культурну зрілість», яка глибоко відображає ступінь розвитку організаційної культури безпекових інституцій, рівень довіри між ними, стан професійної етики та готовність до кооперації. Беззаперечно визнаючи важливість цього культурного компонента для подолання ригідної пострадянської бюрократичної спадщини та відомчого

егоїзму, варто зауважити, що методологія кількісного та якісного вимірювання таких латентних, неформальних інститутів залишається вкрай складною проблемою. Дискусійним залишається питання про те, які саме об'єктивні, верифіковані, незалежні метрики слід застосовувати на практиці для уникнення неминучого суб'єктивізму експертних оцінок під час проведення регулярного державного аудиту рівня «культурної зрілості» силових відомств.

4. У третьому розділі, пропонуючи глибоку реорганізацію розвідувальної спільноти, дисертант обґрунтовує необхідність створення Національного розвідувального агентства як єдиного, централізованого аналітично-координаційного центру синтезу даних (при збереженні спеціалізації на рівні первинного збору інформації ГУР, СЗР та СБУ). Автор прагне усунути непродуктивне дублювання зусиль. Проте багатий міжнародний досвід (зокрема досвід США після створення Офісу Директора національної розвідки – ODNI) яскраво свідчить, що поява таких нових централізованих надструктур часто призводить до виникнення додаткових щільних бюрократичних фільтрів, що може фатально уповільнювати проходження критичної оперативної інформації до вищих посадових осіб, які приймають рішення. У зв'язку з цим, потребують додаткового теоретичного та організаційного уточнення механізми запобігання можливій монополізації розвідувальної експертизи в єдиному центрі та гарантування права керівництва держави на отримання альтернативних, так званих «незручних» аналітичних оцінок від різних служб.

5. Розглядаючи ресурсні механізми поліпшення міжвідомчої координації, дисертант переконливо обґрунтовує необхідність переходу від традиційного відомчого до програмно-цільового фінансування через створення консолідованого бюджету сектору безпеки і оборони та єдиної Агенції оборонних закупівель. У контексті стратегічного планування в мирний час чи під час низькоінтенсивних конфліктів ця модель є безумовно вдалою з точки зору економічної раціональності. Однак в екстремальних умовах активної, високодинамічної фази повномасштабної війни, коли виникає щоденна гостра необхідність екстреного, ситуаційного перерозподілу фінансових та матеріальних ресурсів на закриття раптових нагальних потреб фронту – сувора програмно-цільова бюджетна модель може виявитися небезпечно повільною. Залишається відкритим і потребує дискусії питання про оптимальний механізм балансування між жорстким довгостроковим програмним плануванням та життєвою необхідністю наявності великих нерегламентованих гнучких резервних фондів для миттєвого оперативного реагування командування на зміну ситуації.

Результати відкритого голосування:

"За" 5 членів ради,

"Проти" 0 членів ради,

"Утримались" 0 членів ради

На підставі результатів відкритого голосування разова спеціалізована вчена рада присуджує
Пуцялісу Єгору Вікторовичу

(прізвище, ім'я, по батькові (у разі наявності) здобувача у давальному відмінку)

ступінь доктора філософії з галузі знань 28 Публічне управління та адміністрування

(галузь знань)

за спеціальністю 281 Публічне управління та адміністрування

(код і найменування спеціальності відповідно до Переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти)

Відеозапис трансляції захисту дисертації додається.

Голова разової спеціалізованої вченої
ради

(підпис)

Вячеслав ДЗЮНДЗЮК

Онлайн сервіс створення та перевірки кваліфікованого та удосконаленого електронного підпису

ПРОТОКОЛ
створення та перевірки кваліфікованого та удосконаленого електронного підпису

Дата та час: 14:51:00 01.06.2026

Назва файлу з підписом:

Рішення_разової_вченої_спецради_про_присудження_доктора_філософії_Пупяліс.docx.asice

Розмір файлу з підписом: 46.5 КБ

Перевірені файли:

Назва файлу без підпису:

Рішення_разової_вченої_спецради_про_присудження_доктора_філософії_Пупяліс.docx

Розмір файлу без підпису: 42.7 КБ

Результат перевірки підпису: Підпис створено та перевірено успішно. Цілісність даних підтверджено

Підписувач: ДЗЮНДЗЮК ВЯЧЕСЛАВ БОРИСОВИЧ

П.І.Б.: ДЗЮНДЗЮК ВЯЧЕСЛАВ БОРИСОВИЧ

Країна: Україна

РНОКПП: 2491611237

Організація (установа): ФІЗИЧНА ОСОБА

Час підпису (підтверджено кваліфікованою позначкою часу для підпису від Надавача): 14:51:01 01.06.2026

Сертифікат виданий: КНЕДП АЦСК АТ КБ "ПРИВАТБАНК"

Серійний номер: 5E984D526F82F38F04000000ACFB6801663C6406

Алгоритм підпису: ДСТУ 4145

Тип підпису: Удосконалений

Тип контейнера: Підпис та дані в архіві (розширений) (ASiC-E)

Формат підпису: 3 повними даними для перевірки (XAdES-B-LT)

Сертифікат: Кваліфікований

Версія від: 2026.04.06 13:00